

Chuyển đổi phương tiện xanh: Chính sách đúng nhưng cần lộ trình phù hợp, đảm bảo công bằng xã hội

14:58 25/11/2025

Ngày 25/11, Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam TP. Hà Nội tổ chức Hội nghị phản biện xã hội đối với dự thảo Nghị quyết của HĐND thành phố về chính sách hỗ trợ chuyển đổi phương tiện giao thông sang sử dụng năng lượng sạch. Đây là bước rà soát quan trọng trước khi nghị quyết được đưa ra xem xét tại kỳ họp HĐND sắp tới.

Ông Phạm Anh Tuấn, Phó Chủ tịch Thường trực MTTQ Việt Nam TP. Hà Nội chủ trì Hội nghị. (Ảnh: chinhphu.vn)

Từ chính sách đến thực tế

Theo ông Đỗ Việt Hải, Phó Giám đốc Sở Xây dựng Hà Nội, dự thảo nghị quyết được xây dựng nhằm cụ thể hóa Luật Thủ đô sửa đổi cùng các luật liên quan, đồng thời đáp ứng yêu cầu cấp thiết về giảm phát thải và phát triển hệ sinh thái giao thông xanh. Nội dung dự thảo gồm 5 chương, 11 điều, tập trung vào ba

nhóm chính sách: Hỗ trợ trực tiếp cho người dân và doanh nghiệp chuyển đổi phương tiện; Các biện pháp hạn chế phương tiện phát thải; Phát triển hạ tầng trạm tiếp năng lượng sạch công cộng.

Theo đề xuất, người dân chuyển từ xe máy xăng sang xe điện sẽ được hỗ trợ trực tiếp 20% giá trị phương tiện nhưng không quá 5 triệu đồng. Hộ nghèo được hỗ trợ tối đa 20 triệu đồng, hộ cận nghèo 15 triệu đồng. Doanh nghiệp đầu tư phương tiện xanh hoặc triển khai dịch vụ cho thuê được hỗ trợ lãi vay tới 30%. Chính sách về lệ phí cũng ưu tiên mạnh khi người dân được giảm 50 - 100% lệ phí đăng ký xe xanh; doanh nghiệp cung cấp dịch vụ cho thuê được miễn phí sử dụng tạm thời lòng đường, hè phố để bố trí điểm đỗ.

Một trụ cột quan trọng khác là chính sách trạm sạc. Dự thảo yêu cầu các bãi đỗ xe, chung cư, công trình thương mại và hạ tầng giao thông đã quy hoạch phải bố trí tối thiểu 15% điểm đỗ có trạm sạc trước năm 2030; công trình xây mới đạt từ 30%. Thành phố hỗ trợ doanh nghiệp đầu tư bằng ưu đãi lãi vay, hỗ trợ giải phóng mặt bằng, miễn tiền thuê đất trong 5 năm, miễn chi phí khảo sát, thiết kế đường dây và đơn giản hóa thủ tục.

Tuy nhiên, tại hội nghị, nhiều chuyên gia cho rằng, chính sách đúng nhưng vẫn thiếu các yếu tố đảm bảo tính khả thi. Bà Bùi Thị An, Chủ tịch Hội Nữ trí thức TP. Hà Nội đề nghị, cần lượng hóa rõ số lượng phương tiện cần chuyển đổi theo từng giai đoạn, đánh giá tác động ngân sách và khả năng chi trả trong 5 - 10 năm. Ngoài ra, cần phân loại đối tượng thụ hưởng để tránh dàn trải, đồng thời có cơ chế thu hồi và tái chế xe cũ nhằm hạn chế nguy cơ phát sinh ô nhiễm thứ cấp.

PGS.TS Nguyễn Thanh Lâm, Học viện Nông nghiệp Việt Nam đề nghị bổ sung chính sách thu mua pin và quản lý vòng đời phương tiện sử dụng điện, đồng thời sớm công bố quy hoạch mạng lưới trạm sạc. Theo ông, người dân sẽ chỉ yên tâm chuyển đổi khi hạ tầng được công bố rõ ràng và vận hành ổn định.

Ông Phạm Ngọc Thảo, Chủ nhiệm Hội đồng tư vấn dân chủ pháp luật (MTTQ TP. Hà Nội) đề nghị cơ quan soạn thảo giải trình việc không lựa chọn xăng sinh học E10, đồng thời làm rõ chi phí, tuổi thọ, rủi ro cháy nổ và giải pháp xử lý pin thải. Ông cảnh báo: “Nếu không tính toán kỹ, nguy cơ ô nhiễm từ pin có thể thay thế ô nhiễm khí thải”.

Đại biểu nêu ý kiến góp ý tại Hội nghị. (Ảnh: chinhphu.vn)

Cần bảo đảm khả năng tiếp cận và công bằng cho người yếu thế

Kết luận hội nghị, ông Phạm Anh Tuấn, Phó Chủ tịch Thường trực MTTQ Việt Nam TP. Hà Nội nhấn mạnh, cần thận trọng trong lộ trình triển khai, đặc biệt là tác động tới lao động tự do và người thu nhập thấp. Ông đề nghị bổ sung cơ chế bù đắp công bằng hơn và nghiên cứu cơ chế bảo lãnh tín dụng hoặc quỹ bảo hiểm rủi ro cho doanh nghiệp nhỏ và vừa.

Ngoài ra, các đại biểu thống nhất cần có lộ trình chuyển đổi bắt buộc sớm hơn đối với phương tiện công vụ và phương tiện phục vụ dịch vụ công ích để tạo hiệu ứng dẫn dắt. Công tác truyền thông cũng cần đi trước một bước, giúp người dân hiểu đúng và chuẩn bị tâm thế thích ứng.

Nghị quyết được đánh giá là cần thiết và mang tính chiến lược. Tuy nhiên, để trở thành chính sách hiệu quả thay vì gây khó cho người thu nhập thấp, Hà Nội phải thiết kế lộ trình thực thi sát thực tế, bảo đảm khả năng tiếp cận và công bằng trong quá trình chuyển đổi.

Hậu Thạch (t/h)